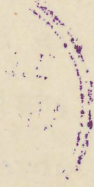

S i s u k o r d :

1.Sissejuhatus.....	2.
2.Tingimisi karistamise süsteemid.....	3.
3.Karistuse kõrvaldamise eeldused.....	12.
4.Karistuse kõrvaldamise korraldamine,....	15.
5.Süüdimõistetute seisukord katseaja kestel..	18.
6. Kokkuvõte.....	22.

Sissejuhatus.

Möödunud sajandi teisel poolel hakkas vähehaaval õigusteadlaste hulgas levima vaade, et süü mõistetutele, eriti juhuslikkude süütegijate suhtes ei tuleks neile määratud karistust teostada. Tuleks võimaldada juhuslikkudele süütegijatele laitmatu käitumise läbi teatud aja jooksul n.n. katseaja jooksul, neile määratud karistusest vabaneda.^I Kuid seesugused vaated ei leidnud sugugi üksmeelset pooldamist ja arusaamist, sest nad olid kehtiva õigusega vastuolus. Kardeti, et süütegija karistuse kandmisest vabastamine kõigutab seaduse autoriteeti, samuti võiksid teatavad süütegijad seesuguse asjaoluga spekuloida. Kuid vastuväiteist hoolimata levis tingimisi karistamise idee. Mainitud instituudi pooldajad esitasid omalt poolt rea väiteid selle instituudi kasuks. Nende arvates mõjuks karistuse täidesaatmise kartus palju valusamini, kui karistuse kandmine, ka kasvatuslikku tähtsust rõhu-

I. Dr. F. Liszt. "Lehrbuch des Deutschen Strafrechts" Berlin und Leipzig. 1921. lk. 14.

tati. Lühiajalised vangistuskaristused olla kriminaalpoliitiliselt täiesti väärtusetud. Lühiajalised vangistuskaristused ainult röövivad isikult kartuse vangla vastu ja ta sattub sääl süütegevuses juba kogenud isikute mõju alla.² Sageli võib esmakordselt karistatu kaotada oma senise teenistuse ega tea vanglast vabanedes, kuidas uussti elu alata ning võib jälle anduda süütegevusele. Selle õigusinstituudi rakendusala peab olema siiski piiratud, ainult lühemaajaliste karistuste suhtes võidakse teda rakendada, samuti eeldusel, et vastav isik ~~ed~~ edaspidi hoidub süütegevusest. Nii teostati tingimisi karistamist alul ainult alaealiste suhtes, hiljem ka täisealiste suhtes, kuid ainult seaduses määratud karistuste suhtes.

Tingimisi karistamise süsteemid.

Uus kriminaalõiguslik põhimõte, tingimisi karistamine, on anglo-ameerika õiguse mõju all arenenud.³

2. Vt. Dr. N. Hermann Kriegsmann. "Einführung in die Gefängniskunde." Heidelberg. 1912. lk. 129.

3. Vt. ib. op. cit. lk. 87.

Inglismaal nimetati seda süsteemi Probatsiooni süsteemiks, kuid tingimisi karistuse kandmisest vabastamise idee oli Inglismaal varem tuntud, kui esines eelmainit süsteem. Tingimisi karistamine esines juba inglise tavaõiguses ja on sääl üksikute kohtunikude õigusülesandeis praktilist käsitlust leidnud.⁴ Sageli, kui vannutatud mehed olid süüaluse süüdi tunnistanud, ei olnud kohtunik mitte kohustatud tingimata kohtuotsust langetama. Kohtunik võis isegi süüdimõistva kohtuotsuse tegevata jätta, et asja veel rohkem kaalutleda, ilma et ta oleks selleks kindla ajaga seotud. Sel juhul hoiti süüalust vanglas või vabastati kindlustusvahendite vastu, kohustusega, kutse järele otsekohe kohtu ette ilmuda. Seesugust võimalust kasutati Birminghamis 1842 -1854 a. selleks, et ~~isik~~ süüalust, kelle senine hea käitumine lubas oletada, et isik edaspidi enam süütegevusele ei andu, vabadusse lasta, ühtlasi asetades teda selleks sobivate isikute järelevalve alla.⁵ 1879 a. aktiga laiendati

3. Vt. Liszt - Lilienthal. "Vergleichende Darstellung des deutschen und Ausländischen Strafrechts" Allgemeine Teil. III Band. 1908. lk. 10.

5. Vt. ib. op. cit. lk. 10.

Inglismaal tingimisi karistamist ka seesuguste^{juhtudel} mis mitte vandemeeste kohtute otsustada polnud, vaid kus süü ja karistuse üle otsustas üksikkohtunik 1887 a. võeti inglismaal parlamendi poolt vastu tingimisi karistamise kohta seadus, mis kandis nime: " Probation of first offenders akt." Selles seaduses määratakse, et süüdimõistmise puhul esineb karistusmäära välistamine, mitte aga karistuse tagajärgede välistamine. Karistuse kandmisest võidi ainult esmakordselt karistatuid vabastada, kuna alaealisi tuli kõige enne tähele panna, siiski mitte alati. Tuleb arvestada süütegija samuti ka teo iseloomu. Karistuse kandmisest võib vabastada ainult neid, kelle karistus ei ületa 2 aasta vangimaja.⁶ Nii kujunes probatsooni süsteemi tehniline vorm selliseks, et süüaluse kohta langetati küll süü mõistv otsus, kuid karistust ei määratud kindlaks. Süüaluselt nõuti, et ta kohtu poolt määratud pikema ooteaja jooksul hästi käituks. Kui see tal õnnesus, ei järgnenud üldse karistus normi määramist.⁷ Selle juures mõeldi siin "head käitumist" laiemas

⁶6.Vt. ib. op. cit. lk. 12.

⁷7.Vt. Kriegsmann. op. cit. lk. 88.

mõttes, s. o. mitte ainult süütegude mittesootitamist, vaid ka moraalset ja esteetilist käitumist. Tuleb märkida, et probatsiooni ^{süsteemi} järelle allutati süüalune katseaja või ooteaja kestel erilisele järelvalve asutusele n.n. probatsiooni ametilä. Probatsiooni süsteemi rakendati esialgu ainult alaealiste suhtes, kuid nähes, et nende suhtes saavutati häid tulemusi rakendati teda peagi ka täiskasvanute puhul. Täielikult kehtivusele pääses ^{see} süsteem 20. sajandi alul. Samuti, nagu Inglismaal, arenes see süsteem ka Ameerika - Ühendriikides ja leidis sääl rakendamist.

Vahepeäl oli aga mainitud õigusinstituudipõhimõtte ka mandril levinud, kuigi üsna muutetud kujul. Mandril olid selles suhtes teerajajaks Belgia ja Prantsusmaa. Märkimisväärtpõn 1888 a. Belgia kriminaalseadus, kus tarvitati ^{esmakordselt} termin "tingimisi karistamine". Selles seaduses on hiljem ainult tühiseid muutusi tehtud. Anglo-ameerika ja belgia-prantsuse tingimisi karistamisesüsteemid erinevad: I. Belgia-prantsuse süsteemi järelle kohus ei langeta mitte ainult süüdimõistvat otsust

vaid määrab ka karistuse, nii ei esine siin karistuse otsuse välistamist, vaid esineb karistuse teostamise tingimisi edasi lükkamine. 2. Belgia-prantsuse süsteemi järele ei allutata süüalust katseaja jooksul järelvalve ametile, kuna anglo-ameerika süsteemi järele seda tehakse. Viimase juures mõistetakse süüaluse käitumist katseaja jooksul laiemas mõttes, s.o. mitte ainult uute süütegude sooritamist, vaid ka moraalset ja eetilist käitumist arvestati. Belgia-prantsuse süsteemi järele arvestatakse süüaluse käitumist kitsamas mõttes, s.o. kas ta katse aja jooksul sooritab uusi süütegusid või mitte. Selle instituudi mandriliidele arengule oli mõõduandev siht leida aseenet kriminaalpolitseiliselt väärtusetuile lühiaegseile vanglakaristusele. Teisalt võitis kasvatuslik väärus, mis sellele õigusinstituudile omistati, talle hulga pooldajaid. Arvati, et karistuse teostamise kartus võiks süüalusele rohkem mõjuda, kui mälestused vanglas istumisest. Olgu tähedatud, et KrS -es esineva peatüki aluseks on võetud belgia-prantsuse süsteem. Seega ei tulnud meil ka rakendamisele järelvalve organisatsiooni, sest leiti,

et meie oludes nõuab seesugune järelvalve organi-
seerimine pikemat aega.

Saksamaal arenes see instituut hoopis erine-
valt teistest maadest. Siin leidis tingimisi karis-
tamise põhimõtte esialgu ägedat vastuseisu, sest
karistamist peeti siin nagub tasuks süüteo eest ,
nii polnud seesuguse arusaamise järele võimalik,
et süütegu jääks karistamata. Samuti võiks tingi-
misi karistamine kõigutada seadusandluse autori-
teeti. Nii|veel 1890 a. rääkisid Preisi I3- est
kõrgemast maakohtunikust kohtuministri sellekohase
ringküsümuse peale I2 tingimisi karistamise
vastu.⁸ Ku id hiljem on ka sääl selle instituu-
di|areng vastukaja leidnud. 1895a. alates on juba
valitsemisorganite kaudu tingimisi karistamine
oma olulisemais põhimõtteis saksa õiguses
rakendatud, kõige enne Saksenis, hiljem Hessenis
ja Preisis j.t.⁹ Kuid siin ei otsustanud tingi-
misi karistamist mitte|kohus, vaid seda tegi koh-
tuminister armuandmise korras. Saksamaal nimeta-

8. Vt. Kriegsmann. op. cit. lk. 89.

9. VT. ib. op. cit. lk. 89.

taksegi tingimisi karistamist tingimisi armuandmiseks. Kohtuminister enne vastava küsimuse otsustamist pidi konkreetsel juhul ärä kuukama kohtu arvamuse. Mis puutub ^{Saksa} kehtivasse kriminaalõõgusse, siis näeme ~~xxx~~, et sääl kehtivad alaealiste ja täisealiste suhtes erinevad kriminaalõõiguslikud normid. Nii on ainult alaealiste suhtes tingimisi karistamise instituut seaduslikku tunnustust leidnud, mis on otseselt väljendatud saksa noorte ~~xx~~ kriminaalseaduses ~~xxx~~. Alaealisteks peetakse selle seaduse järele isikuid, I4 -I8 eluaastani, kuna alla I4 aasta isikud pole üldse karistatavad. Tingimisi karistamise põhimõte on rajatud Saksa noorte kriminaalseaduses belgia-prantsuse süsteemile, kuid võib märgata ka anglo-ameerika mõju. Eelmainitud seaduse järele võib kohus karistuse teostamise vältida, kui süüdimõistetud - noor temale määratud prooviaja jooksul hea käitumise läbi näitab, et ta karistuse teostamata jätmise teeninud on. ^{Io} Nagu näeme on ikka kohus otsustajaks, kas määrata

Io. Vt. Jugendgerichtsgesetz vom 16. Februar

1923. § Io.

karistus tingimisi või mitte. Süüdimõistetule võidakse prooviaja jooksul ja ka hiljem erilisi kohustusi peale panna, samuti võidakse teda ooteaja jooksul allutada valveorgani n.n. noorteameti järeல்valve alla.^{II} Sellepöolest on siin tegemist probatsiooni süsteemi mõjuga. ~~Saks~~ Saksa noorte kriminaalseaduses esineb tihti termin "hea käitumine" ja halb käitumine, kuid jäetakse aga määramata, kas võtta neid mõisteid kitsamas või laiemas mõttes. Tuleb siiski arvata, et eelmainitud mõisteid käsitatakse selles seaduses ~~ki~~ kitsamas mõttes, sest ikka räägitakse "uuesti süüdimõistmisest", mis saab aga esineda ainult uue süüteo puhul, seegs ainult uus süütegu põhjustab halva käitumise. Ka selles suhtes esineb belia-prantsusesüsteemi eeskuju. Täisealiste suhtes Saksamaal kehtiva kriminaalseaduse järele esineb ennetähtaegne vabastamine.^{I2} Saksa kriminaalseadusest nähtub, et sunnitööle ja vahgimajja mõistetule võidakse, kui nad $\frac{3}{4}$ või vähemalt

II. Vt. Jugendgerichtsgesetz. §. 12.

I2. Vt. Lange- Kohlrausch. "Strafgesetzbuch mit Nebengesetzen und Erläuterungen. § 24.

ühe aasta oma karistusajast on kannud ja kui nad hästi käitunud on, ennetähtaegselt vabastada.^{13.} Ennetähtaega vabastamise otsustamine kuulub vangistusasutise võimkonda. Kuid samas leiame §24 all märkuse, et §24 ja järmised, mis käsitlevad enne tähtaega vabastamist, leiavad praegu veel vaevalt praktilist käsitlemist, vaid palju tähtsam on tingimisi karistuse vältimine. Tuleb tähendada, et need vabaduskaotuslikud karistused, mille puhul võib tingimisi karistamine aset leida, ei võiks pikemad olla kui kuus kuud. Ning tingimisi karistamist otsustab karistuse täidesaamise asutus.^{14.} Siit näeme, et kehtivas Saksa kriminaalõiguses tingimisi karistamise instituut ka täisealiste suhtes aset leiab, kuigi seaduse poolt on jäetud lähemalt fikseerimata, kuidas seda praktiliselt teostatakse.

13. Vt. Lange-Kohlrausch: "Strafgesetzbuch mit Nebengesetzen und Erläuterungen" §24.

14. Vt. ib. §24 märkus 1.

Karistuse kõrvaldamise eeldused.

Karistuse kandmisest tingimusi vabastamise eesmärgiks on püüda süüalust juhtida korralikule eluviisile. Seetõttu peab kohus kaaluma, kas on konkreetsel juhul ülalmainitud eesmäek saavutatav, enne kui ta määrab karistuse tingimusi.

Sel puhul peab arvestama järgmisi asjaolusid: 1. Kordasaadetud süüteo raskust; 2. Süüdimõistetud isiklikku omapära; 3. Süüdimõistetud eluviise enne süüteo kordasaatmist, ja veel mõningaid teisi asjaolusid.¹⁵ Kas need eeldused olemas, seda saab ainult kohus oma arusaamise järele otsustada. Sageli ei arvestata mitte ainult süüteo raskust vaid ka selle liiki. Nii näiteks on keelatud Belgia ja Luksemburgi kriminaalseaduse järgi tolli- ja maksusüütegude puhul määrata karistust tingimisi. KrShäeb ette tingimisi karistamise tarvitamisele võtmise eeldusena: 1. Määratud karistus ei tohi raskem olla 3 aastat vangimaja ilma õiguste kaotuseta; 2. Süüalune ei tohi varem sunnitööga

15. Vt. Liszt - Lilienthal. op. cit. lk. 65.

või vangimajaga karistatud olla. 3. Kohus peab arvamusele jõudma, et tingimisi karistusest vabastamine viib süüaluse paranemisele, nii et ta edaspidi enam süütegevusele ei andu.¹⁶ Siit näeme, et eelkaristus sunnitööga või vangimajaga on seaduslikuks takistuseks tingimisi karistamisel. seda ainult siis, kui need karistused on tegelikult kantud. Eelnenud arest või rahatrahv selleks seaduslikke takistusi ei tee. Ka rahatrahvi maksimisest võib KrS järele tingimisi vabastada, samuti Belgias, Prantsusmaal, Bulgaarias jne. Mõnedes riikides mõnedes riikides, nagu Inglismaal, Portugalis, jne. pole aga rahatrahvi maksimisest tingimisi vabastamist võimaldatud. Alul rakendati tingimisi karistamist ainult alaealiste suhtes, kuid üsna varsti sai see ka täiskasvanute kohta maksvaks ja näit. 1907 a. Inglise probatsiooni aktid ei tunne enam seesugust kitsendust. Mõnes seadusandluses arsti-teaduslikust seisukohast lähtudes püütakse takistada vastutusvõimeliste karistusest vabastamist,

16.Vt. KrS. § 27.

kuid sel vaatekohal ei ole olulist tähtsust. Ka tehakse vahet välismaalaste ja sisemaalaste ~~vahel~~ vahel (nagu Luksemburgis 1892.a. seadus) tingimisi karistuse määramise suhtes. Sama hästi võib kohus seda omaasuva kohaselt otsustada, ilema et seaduses oleksid seesugused asjaolud fikseeritud. Küsimuses, kas ainult esmakordseid süütegijaid võidakse tingimisi karistada, või on see kohaldatav ka teiste suhtes, on asutud seadusandlustes lahkuminevatele seisukohtadele. Nii KrS-is ei esine nõuet, et ainult esmakordset süütegijat võib tingimisi karistada, välja arvatud juhul, kui süüalune ei ole varem karistatud sunnitööga või vangimajaga. Ka kehtivas Saksa noorte kriminaalseaduses on asutud seisukohale, et võidakse tingimisi karistada mitte ainult esmakordseid süütegijaid. Seda võidakse teha ka siis, kui noor-süüdimõistetud uue süüteo toimepanemise ajal enam alaealine polenudki.¹⁷ Suurem osa seadusandlusi ~~sub~~ aga teisel seisukohal ja annab suure tähtsuse asjaolule, kas isik on varem üldse karistusseadustega vastolus olnud, nagu Inglise 1887.a. probatsiooni

17.Vt. Jugendgerichtsgesetz /13.

akti järele ja Inglise õiguse mõju all plevail mail.^{18.}
Üldiselt on maksev põhimõte: Kui isik on varem ka-
ristatud vangimajaga või raskema vabaduskaotusliku
karistusega, siis ei saa tema suhtes kohaldada enam
tingimisi karistusest vabastamist, küll aga siis,
kui on varem aset leidnud rahatrahv või mõni kergem
vabaduskaotuslik karistus. Kohus võib seda küsimust
suurel määral suvaliselt otsustada, millal on võima-
lik karistust tingimisi määrata ja millal mitte.

Karistuse kõrvaldamise korraldamine.

Kuidas tegelikult karistuse kõrvaldamist läbi
viia, selles küsimuses on asutud üksikuis seadusadd-
lusis erinevaile seisukohtadele. On üles seatud mit-
mesuguseid lisatingimusi süüaluste suhtes. Sageli
puudub karistusest tingimisi vabastamise vorm, kuid
mõnikord on just nõutav teatud vorm.. Nii näiteks
on nõutav Inglismaal, et tingimusi karistatale an-

18. Vt. Liszt-Lilienthal: op.cit. lk.70.

taks üle leht, kus on märgitud ta kohustused.¹⁹. Harilikult aga teatab kohtunik süüalusele, et katseaja kestel korda saadetud uus süütegu annab põhjust tingimisi määratud karistust tagant järele täide viia, vastasel korral aga süüalune vabaneb karistuse kandmisest. Sageli kitsendatakse tingimusi karistatu õigusi. Nii piiratakse Inglismaal tingimisi karistatute liikumise vabadust.²⁰. KrS seesugust keeldu ei tunne. Karistuse kandmisest tingimisi vabastamine ei takista kohtukulu ja kahjutasu sissenõudmist. Säärane põhimõte esineb ka KrS-is.²¹. KrS-i §31. mõtte järgi käsitatakse selles kohtukuludis laiemas mõttes, nii võib ka tingimusi karistatu peale panna kohtuotsusega igasugused kohtukulud. Keerulisem on küsimus kõrvalkaristuste suhtes. Osa seadusandlusi omistavad kõrvalkaristustele peakaristuse saatuse nagu Belgia, Portugal jne. Kuid Prantsuse, Bulgaaria, Itaalia j.t. seadusandluste järele jõustuvad kõrval karistused, kuigi peakaristuse kandmisest on tingimisi vabastatud.

19. Vt. Liszt -Lilienthal: op. cit. lk.74.

20. Vt. ib. op. cit. lk. 75.

21. Vt. KrS. §31.

Tingimisi karistamise oluliseks ^{osaks} on katseaeg. Viimase all tuleb mõista kohtu poolt määratud tähtaega, mille vältel peab selguma, kas karistuse kandmisest tingimisi vabastatu juures esineb püüe paranemisele või mitte. Paranemise all KrS. mõttes tuleb mõista asjaolu, et tingimisi vabastatu katseaja kestel uusi süütegusid toime ei pane. Katseaja määramise leiab aset kolme erineva süsteemi järele: 1. Seaduses on katseaja kestus määritletud, kohtul puudub valiku võimalus, näit. Prantsusmaal, kus katseaja kestus on 5 aastat. 2. On määritletud katseaja piirid, selle süsteemi järgi on kohtul juba valiku võimalusi. Nii näiteks on Jaapanis katseaeg määratud 1 - 5 aastani. KrS järgi toimub katseaja määramine selliselt.+. Katseaja määramine on kohtul täiesti vaba. Tundub, et kõige kohasem nendest süsteemidest on teine, sest siin pole kohus seotud kindla ajaga vaid ta võib asjaolusid arvesse võttes pikemat ja lühemat katseaega määrata. Kui katseaja määramine on täiesti vaba, siis pole see ka päris vastuvõetav, sest teatavad pidepunktid peavad kohtul ikka olema. Katseaja

Ex bibl. only. Tart.

alguseks tuleb arvata päeva, mil vastav kohtuotsus astub seadusjõusse ja lõpuks on sama kalendripäeva eelöö kell 12. Katseaeg algab automaatselt vastava otsuse seadusjõusse astumisega ega vaja mingit erilist korraldust.

Süüdimõistetute seisukord katseaja kestel.

Süüdimõistetute olukorras katseaja jooksul ilmneb terav lahkumine Anglo-Ameerika ja Belgia-Prantsuse süsteemi vahel. Belgia-Prantsuse seaduste järele on süüdimõistetu seisukord katseaja kestel täiesti automaatne, see täh. et seaduses on kindlaks määratud: kui süüalune käitub katseaja jooksul hästi, siis langeb karistus ära, kui ta aga käitub halvasti, siis saadetakse määratud karistus täide. Kuna "hea käitumine" positiivselt on raske kindlaks teha, siis lasub peaaegu halva käitumise mõiste määramisel, mis on võimalik ainult kohtuliku otsuse läbi. Nii igal üksikjuhul peab olema kohtulik otsus selle kohta, et teatud

käitumine katseaja kestel on ebaseaduspärane. Kuid mõned seadusandlused võimaldavad ka teisiti katseaja jooksul sooritatud süütegu kindlaks määrata. Nii Saksa õiguses määrab seadus need eeldused kindlaks, milliste olemasolul võib järgmeda katseaja katkestamine, kuid siis võib seadusandja keegi sattuda šablooniliselt esinevatesse vigadesse. Meil kehtiva õiguse järele määrab seadus katkestamise selliselt: kui tingimisi karistatu saadab korda katseaja kestel uue süüteo, mille eest ta mõistetakse kas katseaja kestel või kahe aasta jooksul pärast seda sunnitööle või vangimajja, siis tuleb ühes sellega ka endine karistus täitmisele liitmis määruste järele. Kui ta aga aresti mõistetakse, siis võib kohus endise karistuse täitmisele pöörata liitismäärustre järele.²² Sellest tuleb arusaada, et KrS järgi iga katseaja jooksul toime pandud süütegu ei põhjusta endise karistuse täitmisele asumist. Ainult süütegude puhul, mille eest määratakse karistuseks arest või rahatrahv võib kohus varem t tingimisi määratud karistuse täitmisele pöörda,

see tähendab et siin ei esine igal juhul täitmist, vaid kohus võib otsustada oma suva järele. Ka siis võidakse tingimisi määratud karistuse täitmisele asuda, kui katseaja jooksul kordasaadetud süüteo eest süüdimõistmine järgneb kahe aasta jooksul peale katseaja lõppu. See laiendus on vajalik seetõttu, et kohtult ei saa nõuda erakordset kiirust. Kui aga tingimisi karistatu oli enne katseaja määramist korda saatnud teise süüteo, mille eest talle määratakse sunnitöö või vangimaja, siis võetakse t tingimisi määratud karistus tagasi, ja mõlemad karistused koostatakse.²³ Kui tingimisi karistatut katseajaks möödub ilma et viimane oleks saanud korda uusi süütegusid, siis tekib probleem, kuidas suhtuda tingimisi määratud karistusse. Kas tuleks seda karistust olematuks pidada, s.o. isikut, keda tingimisi karistatud, pidada mittekriminaalse minevikuga isikuks, teisiti väljendades kohtu poolt mitte karistatuks.²⁴ "Nach dem Ab

23. Vt. KrS §30.

24. Vt. Liszt-Lilienthal op.cit. lk. 86jj: "Nach dem Ablauf der Bewährungsfrist sind die Schuld und Strafe

Nii Belgia-Prantsuse tingimisi karistamise süsteemi mõju all olevad seadusandlused räägivad sel puhul karistuse äralangemisest, kuid väljendus "tingimisi karistatud" jääb siiski püsima. Norra 1984. ja 1902. a. seaduse järele ja endise "Austria õiguse järele aga esineb tingimisi karistamine, nagu oleks karistus kantud s.t. et isikut tuleb pidada varem karistatuks. Prantsuse õiguses toonitatakse sel puhul mingit õiguse rehabilitatsiooni. KrS on asunud selles asjas seisukohale, et karistamis tingimisi määratud, loetakse kustunuks katseajal hea käitumise läbi.²⁵ Sellest järgneb ka, kui karistus kustunud, siis ei peeta tingimisi karistatud isikut varem karistatuks, ega ole põhjust keelata

getilgt, ist der Makel der Verurteilung hinweggenommen, ist der Täter wieder eingetreten in der Kreis der ungescholtenen Männer. Er hat sich den Anspruch erworben wieder so behandelt zu werden, als wenn nichts gegen ihn vorgekommen wäre."

25.Vt. KrS §32.

teistkordselt määrata tingimisi karistust. Karistuse kustumise tõttu ei saa süütegusid, mille puhul rakendatud kkaristusest kandmisest tingimisi vabastamist, arvestada retsidiivi küsimuse üleskerkimisega. See seisukoht käib nii üldosalise kui ka eriosalise retsidiivi kohta, sest mõlemad eeldavad kantud karistust.

K o k k u v õ t e .

Seega tingimisi karistamise juures on iselppomustav, et konkreetsel juhul süütegija süü on kindlaks tehtud. Ka karistus määratakse Belgia-Prantsuse süsteemi järele kindlaks, kuid karistuse täideviimine tehakse sõltuvaks teatavast asjaolust, nimelt kas süüalune suudab katseaja jooksul hästi käituda või ei. Kohtuotsuse teostamine on seega tingimisi karistamise puhul seotud resolutiivse tingimisega. Esineb see tingimus, astub kohtuotsus jõusse, kui ei, siis hävib tema tähtsus.

Kasutatud kirjandus.

1. Prof. dr. N. Hermann Kriegsman: Einführung in die Gefängniskunde. Heidelberg 1912.
2. Liszt-Lilienthal: Vergleichende Darstellung des deutschen und ausländischen Strafrechts. Berlin 1908.
3. Dr. Franz von Liszt: Lehrbuch des deutschen Strafrechts. Berlin und Leipzig 1921.
4. Franz von Liszt und Dochow: Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft. Berlin und Leipzig 1921.
5. Lange-Kohlrausch: Strafgesetzbuch mit Nebengesetzen und Erläuterungen.
6. K. Saarman ja K. Matto: Kriminaalseadustik kommenteeritud väljaanne. Tallinn 1937.